

Прочетете текста и го преразкажете подробно от името на героя г-н И. Грозев.

ЧИСТИЯТ ПЪТ

Епизод из живота на Васил Левски

Иван Вазов

В комисията по откриването паметника на Левски в София, в която бях член, ставаше разговор върху великия проповедник на свободата. Понеже всичките членове от тази комисия много или малко лично познаваха Левски, разказваха се анекдоти за неговата безстрашливост и смелост при най-трудни обстоятелства, за неговата съобразителност и хладнокръвие в опасностите, с които беше насаена всяка стъпка от неговото скиталческо съществуване. Всичките тия разкази, един от други по-невероятни и изумителни, хвърляха ново осветление върху моралната сила на Дякона и прибавяха нови зари на ореола, с който този тайнствен, почти легендарен лик стои окръжен в нашето въображение.

Разказът на един от членовете на комисията г. И. Грозев съдържа следното:

На 1870 г. И. Грозев тръгнал по своя работа от Пловдив за Карлово, отде е родом. Още като бил в Пловдив, той чул твърде безпокоителна мълга относително дякона Василя Левски: Васил Левски бил в Карлово, правителството подушило това и изпратило за там страшния кърсердар хаджи Исмаил ага с четирийсет и пет души конни войници със заповед да разтършува цялото Карлово и да намери и доведе жив или мъртъв Левски. В същото време дало заповеди на властите по цялата Карловска околия да бдят и бъдат нащрек. Всеки друм, всеки хан, всеки подозрителен пътник бил турен под надзора на заптиетата. Като знаел тия извънредно сериозни мероприятия на турското правителство, за да тури ръка най-после на неуловимия и опасен революционер, Грозев бил твърде угрижен. Когато стигнал Средна гора и минал селото Чукурлии, на срещната рътлина се запрашило шосето и една дружина конници се показала. Веднага познал, че това е потерята на хаджи Исмаил ага, която се връща. Грозев потреперал при мисълта, дали не е там и Левски. Той с олекнало сърце видял, когато се доближил, че Дякона няма там. Хаджи Исмаил ага, който се познавал с Грозева, спрял го, изпушили по една цигара в незначителни разговори, пожелал му добър път и отминал с конницата си.

На петдесет разкрача по-нататък Грозев видял, че се подава един конник българин, облечен в потури, с фес, и който държал ниско над главата си една омбрела, за да му пази сянка, понеже силно пекло. Омбрелата му не допускала да види в лицето този пътник, та това и не го интересувало. Когато се пресрещнали с пътника и Грозев си отминувал спокойно, зачул, че пътникът с омбрелата го извикал:

- Бай Грозев, добър час!

Грозев се извърнал и го погледнал. Какво било неговото удивление и ужас, когато познал в този господин Василя Левски!

Здрависали се, па захванал да го съди каква е тая лудост да пътува с потерята, да се излага на всеки миг на ужасна опасност. Хоканията, мъмренията на Грозева, произходящи от топло дружеско съчувствие към обичания на всички апостол, нямали край.

Левски се усмихнал, па казал:

- Не се безпокой: сега пътят е най-чист.

- Сега най-чист пътят? Луд ли си, Дяконе? - сърдел се Грозев, като му посочил потерята.

- Като вървя с потерята, аз съм в пълна безопасност... Кому ще хрумне на ума да ме подозре сега! Целият свят е уверен, че Левски сега се крие в миша дупка... Слез, слез!

И като се смъкнал от коня си, заставил и Грозева, още по-силно втрещен и уплашен, да слезе и седнали под клоните на един бряст край пътя.

Там Левски разправил подробно опасността, в която е бил поставен от вдигнатата от турците тревога в Карлово, всичките къщи, в които го дирили, как и къде се крил и колко пъти на косъм висял животът му.

- Пък бързах за Пловдив. Там ме вика *делото*. Щом потегли кърсердарят от Карлово, и аз потеглих с него, както видиш... Да пътувам иначе всяко запитие щеше да ме изгледа... Сега съм мирен.

- И ти ще влезеш в Пловдив с хаджи Исмаил ага ? - попитал Грозев.

- Непременно: даже ще се смесе там със самата потеря. Но сбогом, да вървя и аз, че дружината ми отминува - казал усмихнат Левски и се простил с Грозева, па яхнал здравото си конче.

Подир няколко минути, когато Грозев се изкачил на по-високо бърдо, той се обърнал и погледнал в с. Чукурлии: видял там, че низамите на кърсердаря отседнали и развеждали конете си. При тях и един българин в потури и със свита омбрела в ръка развеждал своя.

Речник:

Кърсердар – началник на турска стража, главатар

Рътлина – хълм, височина, баир

Омбрела – чадър

Низам – редовен войник в турската армия

Чистият път

Епизот от живота на Левски
Иван Вазов
(Преразказ от името на г-н Грозев)

На 1870 г. аз И. Грозев имах работа от Пловдив за Карлово. В същото време турското правителство бе узнало, че Васил Левски се крие в град Карлово. Там беше изпратен най-безмилостният турски главатар Хаджи ага заедно с неговата четиридесет и пет души конна войска. А всички други войски из цялата страна бяха нащрек за апостола. Тази новина ме загрижи за животът на Левски.

Когато преминах Стара планина и с. Чукурлий забелязах прашният път пред потерията на Хаджи ага. В този момент затреперих от страха, че може би В. Левски е там. После с облекчение при приближаването им видях, че той не е там. Аз и кърсерарят на потерията се знаехме. Изпушихме по една цигара, обменихме няколко празни приказки, пожела ми пътят ми да е лек и тръгна по пътят си.

Педесетина разкрача по-надолу един войник, българин на кон, с фес и омбрела, която закриваше лицето му, мина покраймен. Изведнъж зачух, че пътникът ме викна и ме поздрави. Видях и се уплаших при новината че това е Васил Левски. Поздравих го и започнах да го съдя за лудоста, която прави, че се излага всеки миг на огромна опасност. Той се усмихна и отговори, че сега пътят бил най чист. Съдейки го виках, че това е лудост. Левски започна да ми разправя за преживяванията си, колко пъти животът му е бил на косъм и колко пъти се е измъквал от турците. След малко той трябваше да си върви, сбогувахме се и той възседна кончето си.

По-късно като се изкачих на по висок баир и видях с. Чукурлии съзрях една турска потеря, а зад нея един войник, българин на кон, с фес и ниско свалена омбрела закриваща лицето му.

В комисията по честването на празникът бях и аз И. Грозев. Всеки там малко или много познаваше апостола и разказваше анекдоти или случки с Васил Левски. Така те разкриваха ореолът около българският борец за свобода Васил Левски.

Съдържанието е предадено като цяло, но са пропуснати и разместени епизоди, важни за развитието на действието – 1 т.

Като цяло ученическият текст е съобразен с дидактическата задача, но е нарушена смисловата и логическата взаимосвързаност както на художествения текст, така и на преразказа – 1 т.

Преразказвано е, без да са допуснати елементи на разсъждение – 3 т.

Пряката реч е преобразувана в непряка, но в синтактичните конструкции са използвани повтарящи се глаголи – 1 т.

Преразказвано е в подходящо основно глаголно време, но са допуснати единични грешки при съвместната употреба на глаголните времена и наклонения – 2 т.

Допуснати са повтарящи се граматични, правописни и пунктуационни грешки – 2 т.

Употребени са стилово неуместни думи и изрази – 0 т.

Всички абзаци са графично открити – 2 т.

Общо: 12 т.

Добър 4

ЗАБЕЛЕЖКА: Критериите за оценка са публикувани от МОН и са поместени в началната страница на помагалото!

ВИЖ!

НАСОКИ ЗА РАБОТА върху преразказ на неизучаван художествен текст с дидактическа задача за кандидатстване след 7 клас, публикувани от МОН. Критерии за оценяване.

СКАЛА НА ОЦЕНЯВАНЕ

*** Скалата може да се прилага само ако преразказът на неизучаван художествен текст с дидактическа задача е обект на самостоятелно оценяване извън цялостния тест.**

точки	оценка
до 6	Слаб (2)
6	Среден (3,00)
7	Среден (3,167)
8	Среден (3,333)
9	Добър (3,50)
10	Добър (3,667)
11	Добър (3,833)
12	Добър (4,00)
13	Добър (4,167)
14	Добър (4,333)
15	Много добър (4,50)
16	Много добър (4,667)
17	Много добър (4,833)
18	Много добър (5,00)
19	Много добър (5,167)
20	Много добър (5,333)
21	Отличен (5,50)
22	Отличен (5,667)
23	Отличен (5,833)
24	Отличен (6)
25	Отличен (6)